

Garantovaný kurz České lékárnické komory:

Léčivé rostliny

Odborný garant semináře: Sekce přírodních léčiv České farmaceutické společnosti ČLS JEP

Pracovní skupina: PharmDr. Jaroslav Peč, Ph.D. (koordinátor); PharmDr. Jan Martin, Ph.D.; PharmDr. Alice Sychrová, Ph.D.; doc. PharmDr. Lenka Tůmová, CSc.; doc. PharmDr. Karel Šmejkal, Ph.D.; Mgr. Alexandra Hašková; Mgr. Karolína Romášková

Obecné informace: Navržený garantovaný kurz s tematikou léčivých rostlin, či šířeji léčiv a doplňků stravy založených na látkách přírodního původu, má za cíl rozšířit nabídku garantovaných vzdělávacích aktivit ČLnK pro lékárníky, se zájmem o rozšiřování svých odborných znalostí v dotčeném oboru. Lékárník má v systému zdravotnických pracovníků ojedinělé vzdělání v oboru farmakognosie, které může uplatňovat v každodenní dispenzační praxi. Pacienti by tak na úrovni zdravotnického zařízení, lékárny, měli mít možnost získat relevantní informace o látkách přírodního původu odpovídající současnému stavu EBM informací, personalizovanou ke konkrétní osobě pacienta, kdy lékárník má možnost do rozhodovacího procesu inkorporovat další znalosti farmakoterapie (např. možné lékové interakce), onemocnění pacienta, probíhající samoléčbu (vhodnost použití přírodních látek). Současné trendy však vyvádějí pacienty mimo zdravotnická zařízení do sektoru poradců bez odpovídajícího vzdělání, i když právě lékárníci jsou nejvíce vzdělanými odborníky v oblasti přírodních léčiv či doplňků stravy. Je však nutné upozornit na situaci, kdy dosažené vysokoškolské znalosti nemohou dostačovat na prudce se rozvíjející informace o přírodních látkách a dostupnost nových přípravků a je nutné podporovat rozšiřování znalostí vhodnou formou, především s ohledem na správnost informací ve zdravotnickém kontextu. Navržený garantovaný kurz si tak klade za cíl oslovit skupinu lékárníků, kteří mají zájem o přírodní látky, mají zájem je využívat v jejich dispenzační praxi, budou mít zájem o odborné rozšíření znalostí a očekávají, že by se přírodní produkty mohly stát vhodným doplňkovým portfoliem.

Odborná náplň kurzu: Kurz bude obsahovat ucelené celky dle farmakoterapeutických skupin. V každé farmakoterapeutické skupině bude definován seznam léčivých rostlin, které budou účastníkům představeny ve formě monografií, které budou obsahovat zejména přehled účinných látek, terapeutické využití, možné kontraindikace, nežádoucí účinky či speciální upozornění, lékové interakce, nebo využití v průběhu těhotenství a kojení. Po monografických přehledech budou jednotlivé rostliny zasazeny do kontextu vhodné kombinace při farmakoterpii nebo při samoléčbě s navazujícím představením praktických kasuistik. Účastník kurzu tímto modelem získá ucelené přehledové monografie jednotlivých léčivých rostlin a možnosti navazující fytoterapie v prostředí lékárny.

Součástí kurzu budou také obecné informace týkající se fytoterapie, právní odpovědnosti lékárníka ve zdravotnickém zařízení ve vztahu k poskytování odborných informací o

přírodních léčivech, a zejména také doporučená odborná literatura, která bude schválena v pracovní skupině a na kterou bude v průběhu kurzu odkazováno.

Obsah kurzu bude zaměřen na rostliny místní i exotické, avšak vždy s dostatkem evidence based informací, a které jsou rovněž dostupné na českém trhu či v EU. Kurz nebude obsahovat informace o tradičních systémech medicíny například Tradiční čínská medicína, Ajurveda apod., ale bude obsahovat rostliny, které v těchto systémech vystupují a mají dostatek evidence based informací. Součástí kurzu rovněž nebude homeopatie.

Časová náročnost: Program kurzu by byl přizpůsoben dvoudennímu harmonogramu, jak je zvykem u ostatních garantovaných kurzů ČLnK.

Profil absolventa: Lékárník se znalostí aktuálních doporučení a využití léčivých rostlin a látek přírodního původu, schopný konzultovat s pacienty využití přírodních látek v konkrétních situacích, schopný konzultovat odborné dotazy ostatních zdravotníků. Absolvent svou rozšířenou znalostí léčivých rostlin bude mít možnost rozšířit portfolio přípravků v lékárně.

Návrh programu kurzu:

Den 1

9:00 – Zahájení, úvod, vzdělávací plán kurzu

9:00 – 10:30

- Místo fytoterapie v lékárně / doporučená literatura
- Specifika léčivých rostlin / Lékové formy / typy extraktů
- Léčiva / doplňky stravy / potraviny nového typu / zdravotní tvrzení
- Právní odpovědnost

10:30 – 10:45 Přestávka

10:45 – 12:15 Adaptogeny, Imunita, Dýchací systém *

12:15 – 13:30 Oběd

13:30 – 15:00 Kardiovaskulární systém *

15:00 – 15:15 Přestávka

15:15 – 16:45 Metabolický syndrom, Diabetes *

16:45 – 17:15 Přestávka

17:15 – 18:45 Nervový systém*

Den 2

9:00 Zahájení, plán dne

9:00 – 10:30 Močový trakt, Reprodukční systém *

10:30 – 10:45 Přestávka

10:45 – 12:15 Zažívací systém *

12:15 – 13:30 Oběd

13:30 – 15:00 Zánět, Bolest *

15:00 – 15:15 Přestávka

15:15 – 17:00 Shrnutí a písemný test

* u každé farmakoterapeutické skupiny 1 hodina na EBM aktualizaci materia medica a 30 minut na praktické formy využití / kasuistiky

Dle délky testu a rozsahu jednotlivých kapitol je ještě možnost doplnit:

- Doporučení pro praxi – diskuse (bude i součástí jednotlivých přednáškových bloků)
- Konzultační činnost v lékárně - diskuse
- Výběr a dostupnost sortimentu – diskuse

Požadavky na personální zajištění:

- 1) Sekce přírodních léčiv v rámci navržené pracovní skupiny zajistí přednášející v oblasti látek přírodního původu
- 2) Možnost ČLnK zajistit přednášku cca 30min na téma právní odpovědnosti lékárníka, dle dohody s pracovní skupinou

Doplňující poznámky:

- 1) Počet účastníků – cca 30 osob na seminář, pro zajištění interaktivity
- 2) Místo konání – předběžně Praha, Hradec Králové, Brno – dle dohody
- 3) Frekvence – 2 x ročně, dle zájmu a počtu účastníků.
- 4) Není zajištěno lékařské pracoviště, jako u ostatních GK – naopak v budoucnu potenciálně možnost školit lékaře.

Vypracoval PharmDr. Jaroslav Peč, Ph.D.

Verze pro schválení ČLnK 01_2020